

CIGARETY

„Bez vnitřní kontinuity není lítosti, a tudíž ani nápravy.“
Max Picard, *Hitler v nás*

1.

Aleš zaváhal, záběr se mu nelíbil.

„Ty magoři už zase hulej,“ slyšel Danyho.

Podíval se stejným směrem. Osvětlovač stál pod mezí u lesíka a něco vykládal produkčnímu.

Byli tak třicet metrů od nich, takže neměl šanci slyšet, o čem se baví. Osvětlovač mocně gestikuloval a produkční se prohýbal, dolehl k němu smích. Ten první si dokonce musel nechat cigaretu v ústech a snést tak kouř stoupající mu do očí, protože kumpánovi ukazoval jakousi scénku: obě jeho ruce hrají na klavír, musí to být monstrózní klavír, jelikož do imaginárních kláves hráč bouchá celými dlaněmi. Spíš nějaký tučňáčí tanec... Aleš na ně natočí kameru a přemýšlí, o čem se maníci asi tak baví. Jeden má dlouhé černé vlasy, pramínek si dává za ucho, ale jak se prohne nárazem smíchu a pak ten oblouk dokoná předklonem s vervou metaláckého hroziče, vlasy se mu zase uvolní. Druhý má přes uši naraženou raperskou kšiltovku a vždycky po výbuchu zvažní, jako by si uvědomil, že ta věc, o které se baví, není jen komická, ale má i svou tragickou stránku. Dým jim stoupá kolem hlav a oni se v tom časoprostoru vymezeném rauchpauzou pohybují, jako by pluli.

„Měl by sis ten tým trochu kočírovat, takhle to nepůjde,“ uslyšel opět hlas dopáleného Danyho. A dřív než stačil zareagovat, zatleskal Dany rázně rukama.

„Tak znova, jedeme!“

Jsou tu snad na kruhovém tréninku, nebo co? A kdo tomu tady sakra šéfuje? Aleš se nahlas nezeptal, hezky to v sobě nechal podusit. Musel. Dobře věděl, že kreativní ředitel se mu sem nacpal nejen z pocitu vlastní důležitosti. Jeho výkřikům, že musí osobně dohlédnout na zakázku pro klíčového klienta, moc nevěřil. Spíš by si vsadil, že Dany dochází kvůli modelce.

Kristýna znovu musela vléct kolo do stráně. Když byla z doslechu, přece jen se neovládl a řekl Danymu: „Tvrdil jsi, že nebude mít žádná prsa, a teď máme problém.“

„Kdo to mohl vědět? Misska a modelka, na fotkách vypadala, že je úplně plochá.“

„Důvěřuj, ale prověřuj, znáš to,“ zasmál se poněkud nuceně.

Dany zachoval kamennou tvář, zjevně přesvědčen, že šéfem je tu on, a tudíž jen on určuje, co je vtipné. „Ukaž, fakt to vypadá tak sexisticky?“

Nechal si na displeji přehrát stopáž, kde Kristýna sjíždí na kole travnatou stráň a v detailním záběru samozřejmě výstřih vidět je. V dekoltu se jí zhoupne poprsí, když horské kolo projede terénní vlnou.

„Díváš se někdy na tenis? Na ženský?“ chtěl ho Dany poučit. „Bývalo normální, že záběr hráčky na příjmu ukazoval její výstřih. Musí přece být předkloněná, když čeká podání. Třeba Kvitová. Pamatuješ se na ni? Nebylo na tom nic neslušného, dokud za to nenapadli režiséra na Australian Open. Příliš dlouho otálel se stříhem. Ona bývala taková sošná, že jo.“

Aleš na něj koukal a dal si záležet, aby zůstal lhostejný. Kristýna se blížila na vrcholek stráně. Sluníčku se stále ještě zázračně vyhýbaly obláčky, které měly být předzvěstí konce babího léta. Vítr pomalu nabíral otáčky. Museli sebou hodit.

„A pak se tenistky začaly odívat do stále opatrnějších outfitů. Dobrovolně a hlavně aby nic z dekoltu nebylo vidět.“

„No a?“

Dany netrpělivě ukázal na displej: „No a výsledkem tohoto trendu je, že pokud chceme točit mladou zdravou holku v tílku, 90 % záběrů nemůžeme použít. Klient nám to neschválí, i když má plnou hubu keců, že reklama má být sexy. Samozřejmě do briefu to radši nedá.“

„Tak kdyby při přípravě někdo přemýšlel, mohli jsme to mít už hotový,“ oplatil mu jedovatou slinou Aleš, a když kameraman vracel objektiv k pěšině protínající stráně, přišlo mu líto, že místo dvou podivných týpků, kteří vyvolávají v divákovi zvědavost a chuť ocitnout se jim nablízku, přichází záběr na sterilní ambasadorku zdraví, která na kole dokodrcá ke kameře. Aby byla divákovi blíže.

„Klídek, uděláme to ještě naposledy.“ Dany se rozhodl, že se zpražit nenechá, poslední slovo musí mít on, neboť kolem je příliš mnoho lidí: „A když to nevyjde, dáme to Nandymu.“

„Jedem!“ vykřikl Aleš. Ne, že by kluci byli připraveni, ale zmínka o Nandym mu zabzučela v hlavě jako rýpnutí do pocuchaných zubních nervů.

Nandy byl rozlezlý všude. Začaly se prodávat jeho lehčí verze i pro amatéry, sociální média měla dokonce testovací appku zdarma. Každý autor už mohl jednoduše upravovat svá videa, jako tomu bývalo u fotografií. Nandymu prostě stačilo jen zadat, že chcete na aktérech vybělit zuby, zeštíhlit figury, prodloužit řasy, a dokonce třeba nahradit mračením úsměvem... Na vše stačilo jediné kliknutí.

Reklamním filmařům ubývala práce, a pokud nebyl režisér zároveň celebritou, mystifikátorem nebo youtuberem, klesal mu rok od roku příjem. Zatímco si Dany stěžoval, že modelka stojí na den pade, když on tolik vydělá za týden, Aleš se jen chmurně pousmál při pomyšlení, že on tolik vydělá za měsíc a ještě může být rád.

Přijal proto zadání se sebekázní. Zakázal si ironické poznámky a asertivitu, naordinoval si empatii k týmu a pedantství pro detail. Možná i proto se chytli při scénáři pouze v jednom bodě, a to při vyprávění prababičky. Podle scénáře vzpomínala, jak za války (druhé světové) chodila do školy a maminka se snažila, aby měli každou neděli vepřo knedlo zelo. Vepřové ovšem za války nebylo, tak měli maso z králíka. Prababička se smála, že jedla celé roky vepřové, které bylo králíčí.

Dany ale přišel s tím, že škola a nedělní tabule působí jako idylka, což přece při vyprávění o válce nejde. Aleš, který si oživil vzpomínky svých prarodičů, scenáristu obhajoval a oponoval, že to tak opravdu být mohlo. S dobrou výpravou to bude působit autenticky. Dany zostril postoj a po konzultaci s klientem mu nařídil, že vzpomínky prababičky musí obsahovat krčení se ve sklepě při bombovém útoku. A nádavkem ještě zatýkání kvůli pomoci partyzánům. „Jak má být tohle veselé?“ rozhazoval rukama Aleš. „Proto tě tady máme, ne?“ dobře se bavil Dany.

Klient chtěl představit novinku – virtuálního správce domácnosti, a to tak, že ukáže, kolik času lidem zbyde na zdravý životní styl, když už se doma nebudou muset o nic starat. Série měla ukázat slečnu, jak sportuje v přírodě, pečuje o zahrádku se svými bioprodukty a nakonec rozveseluje svou prababičku.

Aleš srazil podpatky a vlastně ho to ani moc netrápilo, dělal jen řemeslo. Problém byl v tom, že měl být dávno jinde a točit jinak. Přitom pokračování *CIGARET* už bylo připraveno. Až na peníze. Teď potřeboval získat grant.

Misska na kole dojela až k nim, usmívala se těch posledních pár metrů, nevšimla si shluku drnů a její zadeček nečekaně nadskočil a tvrdě dopadl zpět na sedačku. Málem o úsměv přišla, když tak tak nesestřelila stativ. Ustála to však a šťastně sesedla.

„Tak jaká jsem byla?“

Už dostatečně plochá, takže dobrý, chtělo se říct Alešovi. Její pohled však patřil Danymu. Dalo se to čekat, on si ani neškrtně. Je nula. V reklamním byznysu nic neznamena a jeho umělecké úspěchy, vlastně jen jeden, jsou v téhle generaci zapomenuty.

„Skvělá,“ prohlásil Dany. „A kdyby náhodou někde něco maličko... tak tu máme oscarového režiséra. Ve střední Evropě jako jediní v oboru, pozor!“ Tím své reklamce sice přihříval polívčičku, ale přesto v hlášce zazněl disharmonický podtón. Mohla v tom ta mladá žába cítit ironii? Přejela jej pohledem, ale vrátila se hned k Danymu.

„Vypadá to dobře,“ ozval se chraplavě Aleš. Jeho vlastní hlas mu zněl nejistě.

Dany na to nic, dal mu na chvíli pokoj. Nepochybně už byl duchem v přítmi vinárny. Jen s ní u stolečku v diskrétním koutku. Připíjejí si nejprve na úspěch prvního společného projektu a u druhé a třetí sklenky pokračují se stále odvážnějšími přípitky.

Do uší se mu zařizlo Danyho boдрé zatleskání. „Pro dnešek to balíme, děcka.“

2.

„A to už začalo tehdy? Vašimi pŭtkami s Danym a vlastně i s Nandem?“

Aleš se snažil krotit své nadšení a tvářit se normálně, rozumně. Ale stejně to na něm muselo být znát. Čas jejího zjevení byl vlastně ideální, blížila se doba podávání léku, avšak ještě to nebylo akutní. Realita se začínala probouzet, i když jen pozvolně, a zatím ještě nepřicházelo to trýznění vystřelující z paměti jako migrenózní bolest hlavy. Prostě ideální trhlina v čase pro mimořádné schůzky.

Leila si dala nohu přes nohu a on se snažil nedat okatě najevo svou zvědavost, a přesto si dobře prohlédnout, co má na sobě: dnes horský rolák béžové barvy, od pasu dolů ji obepínají těsné modré džíny, napasované do vysokých kozaček se zašpičatělými konci, které, když má nohu přes nohu, poodhalují hluboce vroubkovanou zimní podrážku.

„Ne, myslím, že ne. To si pamatuju přesně, kdy se to celé spustilo. Byla to náhoda, i když – pokud nevěříte na náhodu...“ Bedlivě ho sledovala. Malinko se ztratil v těch jejích tmavých očích. Jako by v nich hledal stopy zrady. Marně. Stále přitom netušil, zda se jedná o součást nějaké procedury, anebo schůzkami s ním jen vyplňuje čas čekání, dokud státní zástupce a soudkyně nevyhodnotí lékařskou zprávu.

„Potkal jsem Berta, když jsem šel do Veřejného filmového archivu. Tedy když jsem odtamtud vycházel. Ani jsem nevěděl, že tam pracuje. Roky jsem ho neviděl. Ten den jsem za sebou měl nepříjemné jednání, které vlastně sehrálo v tom všem podstatnou roli.“